

ROVDATA
Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim

Vår ref: 1998/520
Dato: 15.11.2014

Side 1 av 3

ULV I NORGE PR. 15. DESEMBER 2014

FORELØPIGE KONKLUSJONER FOR VINTEREN 2014/2015

RAPPORT 2

Bakgrunnen for denne statusrapporten om ulv i Norge er pågående og mangeårige felles svensk-norske bestandsregistreringer av ulv i vinterhalvåret. Resultatene er foreløpige og gir et sammendrag over det som til nå er dokumentert og kartlagt om ulvens status i Norge vinteren 2014-2015, men så langt i vinter har det vært barmark over det meste av ulvens utbredelsesområde i Skandinavia. Når snøen etter hvert legger seg over større arealer, vil dette erfaringsmessig gi flere meldinger om observasjoner og sporfunn av ulv. De foreløpige resultater i denne rapporten bygger på systematisk sporinger av ulv på snø, DNA-analyser av innsamlet genetisk materiale og mer tilfeldige meldinger om ulv som er kvalitetssikret og innlagt i Miljødirektoratets Rovbase av Statens Naturoppsyn (SNO). Stadig mer komplette oversikter blir offentliggjort i kommende statusrapporter utover vinteren.

Mer detaljer om bakgrunn og metodikk som brukes i registreringene av ulv finnes i den offisielle sluttrapporten fra forrige vinter: Wabakken m.fl. 2014. Ulv i Skandinavia og Finland – sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2013-2014. Høgskolen i Hedmark. Oppdragsrapport 11. 40 s. Denne og andre årlig utgitte statusrapporter fra perioden 1998-2013 er tilgjengelige på hjemmesidene til Rovdata (<http://www.rovdata.no>), Høgskolen i Hedmark (www.hihm.no), Det Skandinaviske Ulveforskningsprosjektet - SKANDULV (<http://skandulv.nina.no>) og Viltskadecenter (SLU) (www.viltskadecenter.se).

Antall og utbredelse

Foreløpig i vinter 2014-15 er det for perioden 1. oktober-15. desember påvist 41-50 ulver i Norge, hvorav 24-30 dyr er bekreftet kun på norsk side av riksgrensen (Tabell 1). Generelt er det hittil i vinter begrenset kunnskap om ulvens status i Norge på grunn av lite sporsnø. I Sør-Hedmark, Akershus og Østfold fylker, som omfatter store deler av ulvesonen, har snøforholdene så langt vært spesielt dårlige.

Utenfor forvaltningsområdet for ulv (norsk ulvesone) er det av enslige ulver til nå påvist 1-2 dyr i Finnmark, 2-6 ulver i Hedmark-Oppland og 2 ulver på Sørlandet i fylkene Vest- og Aust-Agder og Telemark (Tabell 1). En svenskfødt ulv som i sommer innvandret til Sogn og Fjordane har sannsynligvis fortsatt tilhold i fylket (Tabell 1). Videre kartlegging ved sporing, eventuell felling (fellingstillatelse gitt) og DNA-analyser får avklare dette.

Valpekull av ulv i 2014

Av valpekull født i helnorske ulverevir er det foreløpig påvist to slike ynglinger i 2014. Begge kull ble født av ulver med tilhold i ulvesonen, henholdsvis i Julussa- og Letjennareviret (Tabell 1). I Letjennareviret nordøst i Elverum er det registrert en markert økning i antall avkom sammenlignet med tidligere. Både i 2012 og 2013 ble valpekull påvist i dette reviret, men påfølgende vinter var det i begge tilfeller kun mulig å påvise én valp som hadde overlevd det første halvåret fram til sporsnøsesongen. I 2014 har igjen samme tisper ynglet, men denne tredje gangen er så langt fem avkom dokumentert et halvt år etter, representert ved vinterens flokk på sju ulver i området (Tabell 1).

Andre av årets valpekull som berører Norge gjelder to dokumenterte kull i grenserevir, dvs. ulverevir som dekker arealer på begge sider av riksgrensen. Valper er født av den av forskningsprosjektet SKANDULV radiomerkede tisper i Rotnareviret og av den umerkede tisper i Slettåreviret. Analyser av DNA-prøver innsamlet under sporing i Slettåreviret har vist at det i desember var 11 ulver i flokken, ni av årets valper og foreldrepåret. Paret består av den opprinnelige tisper som nå har parets seg med ny partner etter at den opprinnelige hannen brått ble borte. Den nye partneren er mindre innvlet enn den opprinnelige og er annengenerasjons avkom etter den finsk-russiske innvandrerens i det svenske Galvenreviret.

I Rotnareviret har tisper hatt GPS-halsband fire år på rad og det er veldokumentert at den største delen av reviret ligger på norsk side. Også Slettåflokkenes revir har sin hovedutbredelse på norsk side av riksgrensen. Ulv i mer sørlige, ennå ikke kartlagte grenserevir forventes i større grad å ha tilhold på svensk side.

Når det gjelder Østmarka, der et ulvepar ynglet i fjor, er det foreløpig uklart om ulv har ynglet i år. Tisper som fødte fjorårets valpekull ble ikke påvist ved DNA sist vinter, men dette utelukker ikke at hun likevel kan ha vært tilstede. Hittil i vinter er kun én revirmarkerende ulv påvist (Tabell 1). Dette kan indikere at paret som fikk valper i 2013 ikke lenger er intakt, men det skal presiseres at det er for tidlig å konkludere om nåværende status for ulv i Østmarka. Det kreves bedre sporsnøforhold og mer feltarbeid før det kan gjøres. Meldinger fra publikum om sporfunn i tiden framover vil kunne være til stor hjelp for denne avklaringen.

Nye ulverevir siden forrige vinter

Hittil i vinter er det påvist tre nye ulverevir som ikke ble påvist i Norge sist vinter, to helnorske og ett grenserevir (Tabell 1). Det gjelder et nyetablert ulvepar sentralt i Hedmark (Osdalen), to revirmarkerende ulver i et grenserevir øst for Trysil elva ved Lutnes i Trysil og en enslig revirmarkerende ulv nord for Julussareviret ved Koppang i Stor-Elvdal (Tabell 1).

Meld fra om ulv eller ulvespor

Vinterens sporingssesong for kartlegging av ulv i Norge har bare så vidt begynt. Alle meldinger om spor eller observasjoner av ulv mottas med takk. Dette gjelder spesielt der det er mistanke om at ulv kan ha ynglet i år.

Tabell 1. Ulv med helnorsk tilhold (24-30) eller med tilhold på begge sider av riksgrensen (17-20) som foreløpig er dokumentert i Norge vinteren 2014-2015 (pr. 15. desember 2014).

REVIR/ område	LAND	Fylke/län	Sosial status 2014-15	Kull født i 2014	Antall ulver foreløpig pr 15.12.2014
Julussa	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	6
Letjenna	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	7
Slettås	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	11
Rotna	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	3-4
Osdalen	N	Hedmark	Revirmark. Par	Nei	2
Kynna	N	Hedmark	Revirmark. Par	?	2
Lutnes	N/S	Hedmark/Dalarna	Revirmark. Par	Nei?	2
Juvberget?	S/N	Värmland/Hedmark	Revirmark. Par?	Nei	0-2
Pasvik	N	Finnmark	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Anarjohka	F/N	Finland/Finnmark	Ikke-stasjonær	Nei	1
Førde-Naustdal	N	Sogn og Fjordane	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Engerdal	N	Hedmark	Stasjonær?	Nei	0-1
Koppangkjølen	N	Hedmark	Stasjonær	Nei	1
Øyer	N	Oppland	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Rena V	N	Hedmark	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Furnes	N	Hedmark	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Stange	N	Hedmark	Stasjonær?	Nei	1 ¹
Mangen	N	Akershus	Stasjonær?	?	1
Østmarka	N	Akershus	Stasjonær	?	1
Rakkestad	N	Østfold	Ikke-stasjonær?	Nei?	1
Siljan	N	Telemark	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Bygland-Sirdal	N	V og A-Agder	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Totalt					41-50

¹ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Stange kommune 13. desember 2014

Med vennlig hilsen

Petter Wabakken
 Prosjektleder
 Høgskolen i Hedmark
 Institutt for skog- og utmarksfag, Evenstad
 2480 Koppang
 Telefon: (+47) 97044518
 E-mail: petter.wabakken@hihm.no

Erling Maartmann
 Feltkoordinator
 Høgskolen i Hedmark
 Institutt for skog- og utmarksfag, Evenstad
 2480 Koppang
 Telefon: (+47) 48112070
 E-mail: erling.maartmann@hihm.no